

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИТИЧНЕ ТА КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Каталог 3 вибірових дисциплін

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність D3 Менеджмент
ОПП Підприємництво та інновації

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 05 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2026-2027 н.р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Критичне та креативне мислення в підприємстві
Викладач (-і)	Пилипів Надія Іванівна, д.е.н., проф., професор кафедри підприємства, торгівлі та прикладної економіки Ціжма Оксана Анатоліївна, старший викладач кафедри підприємства, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380673444155 +380509140302
Е-mail викладача	nadiya.pylypiv@pnu.edu.ua oksana.tsizhma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є сформувати та поглибити у студентів професійно-компетентні знання та навички щодо створення продукту інтелектуальної діяльності з точки зору креативного підходу, в основі якого лежать творчий процес, проектне мислення, креативна уява (моделювання), практична спрямованість, а також формування у студентів креативного мислення, оволодіння інструментарієм творчого підходу до вирішення завдань у сфері майбутньої професійної діяльності.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Критичне мислення в підприємстві. Змістовий модуль 2. Креативне мислення в підприємстві.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Критичне та креативне мислення в підприємстві» є формування теоретичних і семінарських знань щодо формування та вдосконалення культури мислення студентів шляхом засвоєння ними основних знань з логіки та вироблення навичок доказового, несуперечливого, критичного мислення в процесі застосування набутих знань у практичних ситуаціях, а також створення умов для системного розвитку розумової діяльності та формування критичного та креативного типу мислення як такого, що спонукає студента до ефективного навчання шляхом адекватного сприймання, об'єктивного оцінювання та грамотного опрацювання інформації задля отримання необхідних знань, формулювання особистих аргументованих суджень і генерування прогресивних ідей з точки зору креативного підходу, в основі якого лежать творчий процес, проектне мислення, креативна уява, практична спрямованість.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична й практична підготовка студентів є визначення сутності критичного мислення підприємця як логічної саморефлексії; дослідження критичного мислення підприємця як результат формування та розвитку культури мислення; вивчення закономірностей розвитку логічних знань; розкриття закономірностей розвитку логічних знань та їхня обумовленість суспільними процесами; формування у студентів досвіду системного мислення підприємця; ознайомлення з технологіями критичного мислення підприємця; застосування набутих теоретичних знань у конкретних видах практичної діяльності; формування у студентів інноваційного мислення, оволодіння інструментарієм творчого підходу до вирішення інноваційних завдань, набуття знань і навичок в області розвитку креативного середовища і створення креативної</p>	

організації, набуття студентами комплексних знань щодо вибору нових форм і засобів управління інвестиціями в традиційному та інноваційному підприємстві, практичними аспектами впровадження цифрових технологій в сфері креативних індустрій, розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, а також самостійності та відповідальності в процесі обґрунтування та прийняття рішень в бізнес-плануванні.

Після вивчення дисципліни студенти відповідно повинні:

знати:

- сутність концепції креативного та критичного мислення;
- сутність понять "системне мислення", "лінійна логіка", "нелінійне мислення", "імпліцитне мислення", "експліцитне мислення", "інтуїтивне мислення";
- пізнавальні психічні процеси та їхні особливості;
- основні техніки критичного, креативного, конструктивного мислення;
- загальну парадигму нелінійного мислення підприємця;
- характерні ознаки наявності та відсутності розвинутого критичного мислення у підприємця;
- особливості розвитку критичного та креативного мислення підприємця;
- ціннісні, мотиваційні, функціональні, цільові техніки фіксування пріоритетів у процедурі мисленевої дії;

вміти:

- розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- визначати особливості розвитку креативного класу, креативних індустрій;
- оцінювати особливості регіонального розвитку в процесі формування креативного середовища та створення креативної організації;
- визначати типи продукції інтелектуальної власності в креативній економіці та способи її захисту;
- визначати місце креативного управління в сучасній організації,;
- демонтувати навички креативного мислення в прийнятті управлінських рішень та застосовувати методи і технології управління інноваційними командами;
- усвідомлювати обмеження власного мислення, використовувати для аналізу реальних чи штучних систем різні критерії та контексти.

Результатами навчання є формування комплексного розуміння застосування економічних знань та навиків управління в традиційному та інноваційному підприємстві у сфері креативної економіки, що базується на створенні продукту інтелектуальної діяльності, в основі якого лежать творчий процес, проектне критичне мислення, креативна уява (моделювання), практична спрямованість.

4. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16/6
семінарські заняття	14/4
самостійна робота	60/80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	D3 Менеджмент	1	вибірковий

Тематика курсу						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	семінари	самостійна робота	лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Критичне мислення у підприємстві.						
Тема 1. Критичне мислення як філософія підприємства	2	2	5	1	-	10
Тема 2. Критичне мислення та аналітичне забезпечення підприємницької діяльності	2	1	5	1	1	10
Тема 3. Критичне мислення як основа раціональних рішень у сучасному підприємстві	2	1	5	-	-	10
Змістовий модуль 2. Креативне мислення у підприємстві						
Тема 4. Креативні індустрії та їх роль в підприємстві	2	2	5	1	1	10
Тема 5. Креативне мислення як фактор сучасного підприємства: форми виявлення, способи розвитку і використання творчого потенціалу особистості	2	2	10	-	-	10
Тема 6. Формування креативного середовища на підприємстві	2	2	5	1	1	10
Тема 7. Формування креативності персоналу за умов інноваційного розвитку підприємств	2	2	5	1	1	5
Тема 8. Процес пошуку креативних та нестандартних бізнес – рішень	2	2	10	1		5
Індивідуальне завдання	-	-	10	-	-	10
Усього годин	16	14	60	6	4	80
5. Система оцінювання курсу						
Загальна система оцінювання курсу	<p>Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-заліку, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>зараховано:</p> <p>90 – 100 – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>80 – 89 – здобувач освіти дуже добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої</p>					

міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

70 – 79 – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається кількох неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

60 – 69 – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

50 – 59 – здобувач освіти частково опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

не зараховано:

26 – 49 – здобувач освіти не опанував більшості навчального матеріалу дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

1 – 25 здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання для заліку		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90 – 100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		
5 -59		E
26-49	Не зараховано	FX
1-25		F

Система оцінювання курсу

Поточне тестування та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни
Модуль 1	Модуль 2		
Поточний контроль	Самостійна робота		
	Тестування	Індивідуальна робота	
Теми 1-8	Теми 1-8	Теми 1-8	
60	20	20	
100			100

<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) «Критичне та креативне мислення у процесі ведення переговорів (або суперечок, або укладання контрактів, або підбору персоналу, або залучення інвестицій, або введення інновацій)»</p> <p>Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 10 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця.</p> <p>Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому семінарському занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).</p> <p>Максимальна оцінка за ІЗ становить 100 балів. Бал за індивідуальне завдання переводиться у 20-бальну шкалу.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань.</p> <p>В період дистанційного навчання заняття проходять за допомогою платформи Zoom та університетської системи дистанційного навчання.</p> <p>Критерії поточного оцінювання:</p> <p>«90-100» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та семінарських завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p> <p>«70-89» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p> <p>«50-69» – в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> <p>«1-49» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>Поточні оцінки які можуть отримати студенти під час семінарських занять сумуються і розраховується як середнє арифметичне. Середній бал переводиться у 60 бальну шкалу.</p> <p>ДОДАТКОВІ БАЛИ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ</p> <p>Доповнення усного виступу:</p> <p>20 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.</p> <p>10 бал – отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.</p>

	<p>Суттєві запитання до виступаючих: 20 балів – отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми. 10 балів – отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.</p>
Самостійна робота	<p>Самостійна робота студентів: 1. Тестування 2. Індивідуальна робота Тестовий контроль: студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 100 балів (20 тестів по 5 балів). Тестування проводиться в визначений період для контролю самостійної роботи. Середній бал за тестування переводиться у 20 бальну шкалу. Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання (ІЗ). Максимальна оцінка за ІЗ становить 100 балів. Бал за індивідуальне завдання переводиться у 20 бальну шкалу. Контроль знань індивідуальної роботи проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання.</p>
Підсумковий семестровий контроль	<p>Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу ЄКТС. Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями. Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за два модулі: М 1. Поточний контроль (1-60 балів). М 2. Самостійна робота (1-40 балів). Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті. Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. В умовах online ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom або Google Meet. Повторне складання заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за</p>

академічну неуспішність або за його згодою направляють на **повторне вивчення навчальної дисципліни** (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

6. Політика курсу

Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання оформляється у електронному вигляді та надсилається на електронну пошту викладача або створений Google-диск.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому ставиться оцінка, а не округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Використання штучного інтелекту (ШІ): дозволяється як допоміжний інструмент.

Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.

7. Рекомендована література

1. PISA, 2022. Рамковий документ щодо оцінювання креативного мислення. Ел. Ресурс: <https://testportal.gov.ua/pisa2022-ramkovyj-dokument-shhodo-otsinyuvannya-kreatyvnoho-myslennya/>

2. Бондаренко Неллі. Адаптивність, креативність і критичне мислення – основа компетентностей цифрової доби. DOI: [https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1\(34\)-14](https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1(34)-14)

3. Брич В.Я., Корман М.М. Креативний менеджмент: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 220 с.

4. Волкова, С. Г. Критичне та креативне мислення як рушійна сила для створення майбутнього успішного спеціаліста / Волкова С. Г., Тулякова К. Р., Мелешко І. В. Інноваційна педагогіка. 2023. Випуск 56. Том 1. С. 154-156.

5. Ганаба С. О. Стратегії розвитку критичного та креативного мислення : навчальний посібник. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2021. 128 с.

6. Гріффіте Кріс. Посібник із креативного мислення / пер. з англ. У. Курганової. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 288 с.

7. Дем'янюк А., Білоус І. Сучасні освітні технології в умовах розвитку інформаційного суспільства. Інноваційна педагогіка. 2022. Вип. 54. Том 1. С. 9–12.

8. Іванова В., Хорошак К. Курс з креативності. URL: <https://drive.google.com/file/d/NI7GAN3x8YmUrJmyAPElgCKAD9-78kp/view>.

9. Іванова Н.Ю. Креативна освіта як фактор інноваційного розвитку. URL: https://www.researchgate.net/publication/317279370_Ivanova_NU_Kreativna_osvita_ak_faktor_innovatsijnogo_rozvitku

10. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи [Л. З. Ребуха, І. І. Білоус, Р. С. Брич, А. В. Дем'янюк, В. В. Савіцька, О. В. Кричківська, В. Є. Кавецький]. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 145 с.

11. Конверський А. Є. Критичне мислення : підручник, 4-те вид., перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 386 с

12. Креативна країна. URL: <http://creativecountry.org/book/>

13. Мілашовська О.І. Розвиток творчих здібностей студентів у навчальному процесі. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2512>

14. Мнихіна О. Курс Креативне мислення: Проект з розвитку молодіжного підприємництва. 2023, 137 с.

15. Особов І.П. Теоретичні аспекти дослідження креативності. URL: 1. <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=8522&chapter=1>.

16. Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

17. Свінцицька, О.М., Ткачук, В.О., 2020. Креативна економіка та креативні індустрії: навч. посібн.. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 218 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0058191.pdf>

Викладачі:
Пилипів Надія Іванівна,
професор кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

Ціжма Оксана Анатоліївна,
ст. викладач кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки